

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/729/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6612218770
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6612218770.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v právnej veci žalobcu BL Telecom debt s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 45 535 108 zast. SOUKENÍK-ŠTRPKA s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO: 36 862 711, proti žalovanému T. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. č. XX, t.č. na neznámom mieste, zast. opatrovníčkou J. C., zamestnankyňou Okresného súdu Zvolen, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Hlas spotrebiteľa, Občianske združenie so sídlom ul. J. Bánika 2009/2, 960 01 Zvolen, adresa pre doručovanie P.O. Box 81, 974 01 Banská Bystrica, zast. JUDr. Viliamom Glézlom, advokátom so sídlom T., T. XX, XXX XX H. H., v konaní o zaplatenie 248,95 €, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 5C/43/2013-57 zo dňa 29.05.2013, takt

rozhodol:

Výrok rozsudku, ktorým okresný súd rozhodol, že žalobca je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného na náhrade trov konania na účet jeho právneho zástupcu 49,80 € v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku p o t v r d z u j e.

Vo zvyšku zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Žalobca n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania.

Žalobca je p o v i n n ý nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného trovy odvolacieho konania vo výške 18,60 € na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka Q. H., a.s., C. F. H., č.ú. : XXXXXXXXXXX/XXXX, VS: XXXXXXXX, a to v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

odôvodnenie:

Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu žalobcu voči žalovanému o zaplatenie 248,95 € s príslušenstvom zamietol a zároveň rozhodol, že žalobca je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného na náhrade trov konania na účet jeho právneho zástupcu 49,80 € v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku v zmysle ust. § 142 ods. 1 O.s.p..

Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca si uplatnil podanou žalobou plnenie na základe zmluvnej podmienky, ktorá už bola vyhlásená súdom za neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve a preto bolo potrebné ju zamietnuť. O náhrade trov konania rozhodol v súlade s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. na základe úspešnosti v konaní. Trovy konania na strane vedľajšieho účastníka spočívajú v trovách právneho zastúpenia v sume 49,80 € (2 x 24,90 €) a režijného paušálu (2 x 7,81 €).

Proti výroku rozsudku o trovách konania podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol, aby odvolací súd v napadnutej časti zmenil rozsudok tak, že vedľajšiemu účastníkovi konania na strane žalovaného trovy konania nepriznáva a zaväzuje vedľajšieho účastníka nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Uviedol, že nevyhnutné sú tie trovy, ktoré

sa musia vynaložiť na procesné úkony. Má za to, že trovy právneho zastúpenia, ktoré sú súčasťou trov konania, a ktoré si uplatňuje vedľajší účastník neboli nevyhnutne potrebné na účelné bránenie práva, v tejto súvislosti poukázal na uznesenie KS v Banskej Bystrici zo dňa 25.04.2012, sp. zn. 17Co/91/2012. Výkonom ochrany spotrebiteľských práv združenie napĺňa svoje vlastné poslanie, za účelom ktorého bolo založené. Zámerom zákonodarcu pre zvýhodnenie takejto skupiny občianskych združení pred ostatnými, bolo umožnenie, aby mohli vzhľadom na ich odbornú pripravenosť bez potreby právneho zastúpenia zastupovať spotrebiteľov a chrániť ich práva a záujmy v konaní. Ak by nebola potrebná odborná pripravenosť spotrebiteľského združenia, mohlo by poskytnúť predmetnú ochranu aj iné občianske združenie zastúpené právnym zástupcom rovnako ako spotrebiteľské združenie. Žalobca nepopiera ústavne zaručené právo vedľajšieho účastníka na právnu pomoc, avšak spochybňuje účelnosť vynaložených trov na právne zastúpenie ako subjektu odborne spôsobilého, znalého danej problematiky a z toho dôvodu aj zákonom privilegovaného subjektu (čo sa týka vstupu do konania). Má za to, že sám vedľajší účastník neposkytoval ochranu práv žalovanému ako spotrebiteľovi. Podľa neho ide len o hromadný vstup združenia na ochranu spotrebiteľa ako vedľajšieho účastníka do súdnych konaní, pričom vstupujú do sporov automaticky zastúpené právnym zástupcom bez toho, aby vopred vedeli o konkrétnych okolnostiach sporu. Je podľa neho otáznave, že je účelom vstupu do konaní ochrana spotrebiteľa alebo zisk. Podľa neho vedľajší účastník do konania nepriniesol žiadny prínos a nepoukázal na inú skutočnosť, na ktorú súdy nemajú povinnosť prihliadať z úradnej povinnosti. Súd musí mať jasno, či účastník, ktorého chce vedľajší účastník podporovať, s jeho podporou súhlasí, resp. či nevyjadril nesúhlas, na čo poukázal aj NS SR v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo/188/2012 zo dňa 05.02.2013. Poznamenal, že fyzická osoba sa v konaní o nútenom výkone rozhodnutia nestáva povinným preto, lebo spĺňa charakteristické znaky stanovené pre spotrebiteľa, ale preto, že dobrovoľne neplnila povinnosť, ktorá jej bola uložená exekučným titulom. Účelom exekučného konania nie je ochrana povinného z titulu spotrebiteľskej pozície. V prípade ak by príslušný exekučný súd nepripustil vstup vedľajšieho účastníka do konania neporušil by týmto konaním zmysel právnych noriem, ktoré vymedzujú postavenie vedľajších účastníkov. Má za to, že vedľajší účastník, ako subjekt zriadený za účelom pomoci a odborného zastúpenia spotrebiteľov v súdnom konaní, teda spôsobilý na zastupovanie spotrebiteľov si neúčelne uplatnil trovy vynaložené na jeho právne zastúpenie, v rozpore so zákonom zákonodarcu.

Vedľajší účastník vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že nesúhlasí s argumentom navrhovateľa, ktorým spochybňoval nutnosť a účelnosť vynaloženia trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka, pretože práve kvalifikované podanie vedľajšieho účastníka v ktorom poukázal na charakter zmluvnej pokuty ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, a ktorého závery boli prenesené do odôvodnenia rozsudku okresného súdu, bolo dôvodom zamietnutia návrhu navrhovateľa, a teda malo priamy vplyv na spôsob skončenia sporu. Úkony, ktoré vedľajší účastník prostredníctvom právneho zástupcu v konaní vykonal možno považovať za účelné z hľadiska toho, že ich vynaložením vedľajší účastník sledoval a priamo realizoval ochranu práv odporcu proti uplatňovanému nároku navrhovateľa. Uviedol, že okresný súd zamietol návrh navrhovateľa nie postupujúc ex officio, ale po tom, čo sa oboznámil s písomným podaním vedľajšieho účastníka poukazujúceho na charakter zmluvného dojednania obsahujúceho zmluvnú pokutu. Poznamenal, že vedľajší účastník nemá vo svojich radoch osoby s právnickým vzdelaním, preto z dôvodu zabezpečenia čím najvyššej miery ochrany práv spotrebiteľa, využíva služby splnomocneného advokáta, ako osoby, ktorá je v prvom rade povolaná chrániť práva subjektov v súdnom konaní. Vedľajší účastník nevidí žiaden súvis medzi finančnou podporou poskytnutou Združeniu na ochranu spotrebiteľa HOOS a vedľajším účastníkom, ale ani žiadny súvis medzi skutočnosťou, že ministerstvo môže finančne podporiť občianske združenie, a právom takýchto združení na náhradu trov konania. Vedľajší účastník na strane odporcu navrhuje odvolaciemu súdu napadnutý výrok rozsudku okresného súdu o trovách konania vedľajšieho účastníka v celom rozsahu potvrdiť a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu priznať plnú náhradu trov odvolacieho konania vo výške 20,26 € na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka na strane odporcu vedený vo Q. H., a.s., C. F. H., č.ú. XXXXXXXXXXX/XXXX, VS: XXXXXXXX.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že v konaní bol odporca i vedľajší účastník vystupujúci v konaní na jeho strane v celom rozsahu úspešný, a preto aplikácia ust. § 142 ods. 1 O. s. p., ktorú náležite odôvodnil okresný súd, je v prejednávanej veci plne na mieste. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky je totiž aj to, že účastník konania, ktorý v konaní úspešne, má zásadne právo na to, aby sa mu nahradili všetky trovy, ktoré vynaložil vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva. Ak sa chce súd odchyliť od tohto pravidla, musí vychádzať zo zákona a túto odchyľku aj náležite odôvodniť, inak porušuje základné právo na

súdnu ochranu dotknutého účastníka. Základným predpokladom, za splnenia ktorého vznikne nárok na náhradu trov konania (v danom prípade vedľajšiemu účastníkovi), je však i účelnosť trov potrebných na uplatňovanie alebo bránenie práva. Účelnosť sa v zásade dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s ústavne zaručeným právom na právnu pomoc v zmysle článku 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a trovy právneho zastúpenia sa vo všeobecnosti za účelné vynaložené považujú. Trovy potrebné na účelné uplatňovanie alebo na ochranu práva sa nemôžu posudzovať ako celok a aj keď účastníkovi vznikol nárok na náhradu trov konania z dôvodu, že bol v konaní úspešný, každý úkon alebo každé iné vynaloženie trov treba posudzovať samostatne. Trovy vynaložené účastníkom konania (vedľajším účastníkom konania) v spore musia byť v príčinnej súvislosti s predmetom konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takémuto tvrdenému nároku. Z obsahu spisu je pritom zrejmé, že k zamietnutiu návrhu došlo v dôsledku kvalifikovanej obrany, poskytnutej odporcovi prostredníctvom vedľajšieho účastníka, ktorý po oboznámení sa s návrhom zaslal súdu vyjadrenie k návrhu na začatie konania. V tomto písomnom podaní vedľajší účastník kvalifikoval navrhovateľom uplatňovanú zmluvnú pokutu ako neprijateľnú zmluvnú podmienku z dôvodu, že táto nezohľadňuje mieru porušenia zmluvných povinností spotrebiteľom a ani čas, kedy k uvedenému porušeniu došlo a navyše bola zmluvná pokuta rovnakého významu právoplatne vyhlásená za neprijateľnú viacerými súdnymi rozhodnutiami. Uvedená argumentácia pritom stala základom pre zamietnutie návrhu navrhovateľa. Okolnosť, že na absolútnu neplatnosť neprijateľnej zmluvnej podmienky musí prihliadať súd ex offio nie je pre posúdenie dôvodnosti a účinnosti obrany vedľajšieho účastníka na strane odporcu relevantná, a to už len z dôvodu, že v prejednávacom prípade nedošlo k posudzovaniu prijateľnosti navrhovateľom uplatňovanej zmluvnej pokuty (s následným zamietnutím návrhu navrhovateľa) z úradnej povinnosti, ale práve na návrh vedľajšieho účastníka, ktorý neprijateľnosť zmluvného dojednania, od ktorého navrhovateľ odvodzoval svoj nárok, v rámci ochrany práv spotrebiteľa uplatňoval.

Zásada účinnej súdnej ochrany ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovolávali právnické osoby a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania alebo zastupovanie advokátom. Právo na právnu pomoc sa priznáva každému, fyzickej osobe aj právnickej osobe, štátnemu orgánu, ak vystupuje v spore ako žalovaná strana. Hlavný význam práva na právnu pomoc spočíva v tom, že orgány uvedené v článku 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky majú zodpovedajúcu povinnosť nebrániť účastníkom, aby v konaní pred nimi využívali právnu pomoc. Súčasťou základného práva na právnu pomoc je aj právo na úhradu účelne vynaložených trov konania. Pokiaľ potom navrhovateľ v rámci svojho odvolania dôvodil, že vedľajší účastník ako spotrebiteľské združenie musia byť zo svojej podstaty schopné samostatne poskytovať právnu pomoc v súdnych konaniach, navyše je potrebné zdôrazniť nasledovné. Podľa článku 29 Ústavy SR sa totiž právo združovať sa zaručuje každému a výkon tohto práva je možné obmedziť len v prípadoch ustanovených zákonom, ak je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné pre bezpečnosť štátu, na ochranu verejného poriadku, predchádzanie trestným činom alebo na ochranu práv a slobôd iných. Preto sa v občianskych združeniach (s výnimkou platiacou pre odborové organizácie podľa § 2 ods. 4 zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov) môžu združovať akékoľvek subjekty práva, a to bez ohľadu na skutočnosť, či sú odborne spôsobilé vykonávať všetky činnosti, ktoré to ktoré občianske združenie vykonáva. Preto napríklad občianske združenie, ktorého účelom je ochrana práv spotrebiteľa, môže byť tvorené napríklad výlučne len laikmi z oblasti práva a svoju činnosť v rámci súdnych konaní nutne realizovať (ak chce ochranu spotrebiteľa v súdnom konaní efektívne zabezpečiť) prostredníctvom tretích splnomocnených osôb, napríklad prostredníctvom advokáta. A rovnako môže byť takéto združenie tvorené odborníkmi z oblastí ochrany spotrebiteľa pôsobiacimi napríklad v oblasti potravinárstva, skúšobníctva kvality výrobkov a pod., ktorá skutočnosť by rovnako neznamenal, že uvedené osoby dokážu spotrebiteľovi poskytnúť kvalifikovanú pomoc aj v súdnom konaní bez pomoci právne kvalifikovanej osoby. Zo samotnej skutočnosti, že vedľajší účastník je podľa znenia svojich stanov založený za účelom ochrany spotrebiteľa, teda nemožno (tak ako to urobil navrhovateľ) ešte vyvodiť, že vedľajší účastník je sám o sebe spôsobilý kvalifikovanú pomoc spotrebiteľovi v rámci súdneho konania poskytnúť. Uvedené platí tým skôr, že v konaní nebolo preukázané, že by členmi vedľajšieho účastníka boli osoby, ktoré majú právnické vzdelanie.

Rovnako nenáležitý je i poukaz odvolateľa na skutočnosť, že Ministerstvo hospodárstva SR finančne podporuje činnosť občianskych združení, v roku 2012 vyplatilo Združeniu na ochranu spotrebiteľa HOOS sumu 4.000 €, ktorá skutočnosť má podľa odvolateľa vplyv na účelnosť vynaložených trov

vedľajšieho účastníka. K uvedenému odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že mu nie je zrejma existencia súvisu medzi finančnou podporou poskytnutou Združeniu na ochranu spotrebiteľa HOOS a náhradou trov vedľajšieho účastníka, ktorým je OZ právna pomoc spotrebiteľom, so sídlom Košice, Sofijská 13, IČO: 42 247 268 (a nie Združenie na ochranu spotrebiteľa HOOS), ale ani súvis medzi skutočnosťou, že Ministerstvo hospodárstva SR môže finančne podporiť občianske združenia, a právom takýchto združení na náhradu trov konania. Právo na náhradu trov konania má totiž slúžiť výlučne na náhradu tých nevyhnutných nákladov, ktoré tomu ktorému účastníkovi v konaní vznikli. Pokiaľ ich v konaní úspešný účastník vynaložil, má právo na ich náhradu od toho účastníka, ktorý v konaní úspešný nebol. Uvedené právo je potom úplne odlišné od oprávnenia ministerstva finančne podporovať niektoré aktivity občianskych združení, medzi ktoré najčastejšie patrí vykonávanie prieskumov, organizovanie vzdelávania v oblasti ochrany spotrebiteľa, prevádzkovanie konzultačných kancelárií poskytujúcich spotrebiteľom informácie, vydávanie periodík a publikácií zaoberajúcich sa spotrebiteľskou politikou, skúšanie výrobkov a uverejňovanie skúseností z činnosti združení, monitorovanie všeobecných zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách, a podobne. Opačný výklad by totiž neodôvodnene odopieral občianskemu združeniu založenému na ochranu spotrebiteľa právo na náhradu trov konania a to aj v prípade, ak tieto boli účelne vynaložené a nekrýte poskytnutou podporou, a naopak by došlo neprípustnému zvýhodneniu v konaní neúspešného dodávateľa, ktorý napriek skutočnosti, že uplatňoval svoj nárok nedôvodne, nemusel nahradiť vedľajšiemu účastníkovi protistrany trovy konania, ktoré tento v konaní úspešný vedľajší účastník účelne vynaložil.

Možno teda uzavrieť, že právny zástupca vedľajšieho účastníka vykonal v rámci konania úkony nevyhnutné pre úspech vedľajšieho účastníka vo veci, t. j. poskytol právne služby, ktorých vykonanie malo vplyv na rozhodnutie súdu. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ v prejednávacom prípade okresný súd pri rozhodovaní o náhrade trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka postupoval podľa § 142 ods. 1 O. s. p., postupoval vecne správne. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, ako aj dôvody, ktoré uviedol vo svojom rozhodnutí prvostupňový súd, odvolací súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p., keď výška uplatnených trov právneho zastúpenia nebola zo strany žalobcu namietaná, preto sa ňou odvolací súd nezaoberal.

Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 224 ods. 1, v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.. Žalobca, hoci si trovy odvolacieho konania uplatnil, nebol v odvolacom konaní úspešný. Preto žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania nevzniklo. Vedľajší účastník na strane žalovaného bol v odvolacom konaní úspešný a preto mu podľa vyššie citovaných ustanovení vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Vedľajší účastník na strane žalovaného si právo na náhradu trov odvolacieho konania uplatnil v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu v celkovej výške 20,26 € vychádzajúc z tarifnej hodnoty veci 248,95 € + 81,34 €. Odvolací súd však zaviazal žalobcu, ktorý bol v odvolacom konaní neúspešný, k povinnosti uhradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného trovy odvolacieho konania v celkovej sume 18,60 € za jeden úkon právnej služby, a to podanie písomného vyjadrenia k odvolaniu navrhovateľa spolu s paušálnou náhradou výdavkov (režijný paušál) za uvedený úkon právnej služby. Vychádzal pritom zo skutočnosti, že tarifná hodnota veci predstavuje len sumu 248,95 €. Z tarifnej hodnoty veci (suma 248,95 €) predstavuje tarifná odmena za jeden úkon právnej služby 21,58 € (základná sadzba tarifnej odmeny určená z hodnoty sporu podľa § 10 ods. 1, s použitím § 14 ods. 3 písm. b/ Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, v znení zmien a doplnkov, ďalej aj "Vyhláška") a režijný paušál 7,81 EUR (§ 16 ods. 3 Vyhlášky), spolu 18,60 €.

Podľa § 149 ods. 1 O. s. p. je žalobca povinný nahradiť uvedené trovy odvolacieho konania na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Q. H., a.s., C. F. H., č.ú.: XXXXXXXXXXXX/XXXX, VS: XXXXXXXX.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.